

**Primeiro rexistro de *Urocerus albicornis* (Fabricius, 1781)
(Hymenoptera: Siricidae) e *Sceliphron curvatum* (Smith, 1870)
(Hymenoptera: Sphecidae) en Galicia**

**First records of *Urocerus albicornis* (Fabricius, 1781)
(Hymenoptera: Siricidae) and *Sceliphron curvatum* (Smith, 1870)
(Hymenoptera: Sphecidae) from Galicia (north-western Spain)**

REY-MUÑIZ, XOSE LOIS

xoselois.rey@gmail.com

SGHN. Sección Entomoloxía. Apdo. 303; 36600 Vilagarcía de Arousa (Pontevedra)

Este artigo recibeuse o 23-V-13, aceptado o 28-V-13 e publicado electronicamente o 7-VI-13.

This paper was submitted 23-V-13, accepted 28-V-13, and electronically published 7-VI-13.

Rexístrase a presenza de dúas especies de Hymenoptera novas para a fauna galaica, ambas dúas de orixe extraeuropeo: *Urocerus albicornis* y *Sceliphron curvatum*, a primeira orixinaria de Norteamérica e a segunda de Asia.

No contexto da Península Ibérica, *Urocerus albicornis* foi localizado previamente só no País Vasco, onde a súa presenza é atribuída a unha importación de madeira procedente das Landas (Aquitania, Francia) (LÓPEZ *et al.*, 2012).

En Europa está considerada como especie invasora e incluída (DAISIE, 2013) no listado de *Delivering Alien Invasive Species In Europe*, promovido pola Unión Europea e o Invasive Species Compendium (ISC). O ISC (2013) a considera invasora para o Reino Unido, Islandia, Países Baixos e Polonia, pero non para España, onde non avalía a súa situación, dado o recente da súa detección.

Recolleuse unha femia no macizo do Xistral (Lugo). A zona está cuberta de pasteiros de montaña e cultivos de *Pinus pinaster*, unha das especies hospedadoras no seu ciclo larvario. Esta segunda cita xeográfica na Península Ibérica

Two hymenopterans of a non-European origin are here recorded from Galicia (north-western Spain) for the first time: *Urocerus albicornis* and *Sceliphron curvatum*, the first one originating in North America and the other originally from Asia.

In the Iberian context, *Urocerus albicornis* has been previously recorded only from the Basque Country, where it is thought to have arrived with timber imported from the Landes department (Aquitaine, France) (LÓPEZ *et al.*, 2012).

In Europe it is considered as an invasive species, and has been included (DAISIE, 2013) in the *Delivering Alien Invasive Species In Europe* list, published by the European Union and the Invasive Species Compendium (ISC). The ISC (2013) categorises it as invasive in the United Kingdom, Iceland, the Netherlands and Poland, but in the case of Spain, where it has been detected only recently, it does not assess its status.

A female was collected in the Xistral mountains (Lugo province). The area is covered by mountain pastures

(Tab. I), moi afastada da primeira localidade, fai sospeitar dun asentamento máis profundo do estimado polos primeiros descubridores.

and plantations of *Pinus pinaster*, one of the host species in its larval cycle. The location of this second Iberian population (Tab.I), very distant from the first locality, seems to indicate that the species is more deeply established than had been estimated by previous authors.

Data	Concello	Provincia	Altitude (m)	UTM 1x1 km
Date	County	Province	Altitude (m)	
24/06/2012	O Valadouro	Lugo	510	29TPJ2119

Tab. I

Sceliphron curvatum foi citada da Península Ibérica por vez primeira en 2006 (GAYUBO & IZQUIERDO, 2006), e dende entón experimentou unha ampla dispersión na mesma (CASTRO, 2010). Nas localidades da Península manifesta unha predilección ou adaptación a ambientes antrópicos e non semella competir coas especies autóctonas deste xénero (L. CASTRO, *com. pers.*), polo que ata a data non se lle pode atribuír a categoría de especie invasora. Pola contra, esta especie está considerada como invasora en Arxentina (COMPAGNUCCI & ROIG ALSINA, 2008).

Atopáronse dous individuos na mesma localidade, no interior dunha vivenda (Tab. II).

Sceliphron curvatum was first recorded from the Iberian Peninsula in 2006 (GAYUBO & IZQUIERDO, 2006), and has since undergone a considerable expansion in the area (CASTRO, 2010). In its Iberian localities it shows preference for, or adaptation to, anthropic environments, and does not seem to compete with the native species of the genus (L. CASTRO, *pers. com.*), so it cannot be categorised, for the moment, as an invasive species in the area. On the contrary, the species has been considered invasive in Argentina (COMPAGNUCCI & ROIG ALSINA, 2008).

Two specimens were found at the same locality, inside a house (Tab. II).

Data	Concello	Provincia	Altitude (m)	UTM 1x1 km
Date	County	Province	Altitude (m)	
14/05/2011	Poio	Pontevedra	43	29TNG2898
27/09/2012	Poio	Pontevedra	43	29TNG2898

Tab. II

Os exemplares de ambas dúas especies atópanse depositados na colección do autor.

The material of both species is deposited in the author's collection.

Agradecementos

A Carlos Rey Rañó pola primeira identificación de *Sceliphron curvatum* e a Leopoldo Castro por confirmar dita identificación e pola revisión desta nota.

Acknowledgements

I wish to thank Carlos Rey Rañó for the preliminary identification of *Sceliphron curvatum* and Leopoldo Castro for confirming the identification and revising this note.

Urocerus albicornis

Sceliphron curvatum

Bibliografía

- CABI, 2013. *Urocerus albicornis*. In: Invasive Species Compendium. Wallingford, UK: CAB International. www.cabi.org/isc. Disponible/available (<http://www.cabi.org/isc/?compid=5&dsid=117726&loadmodule=datasheet&page=481&site=144> (acceso/access 23/V/2013)).
- CASTRO, L. 2010. Novedades sobre la distribución de *Sceliphron curvatum* (Smith 1870) en la Península Ibérica y Baleares (Hymenoptera: Sphecidae). *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 47: 437-439.
- COMPAGNUCCI, L. A. & ROIG ALSINA, A. 2008. *Sceliphron curvatum*, una nueva avispa invasora en la Argentina (Hymenoptera: Sphecidae). *Rev. Soc. Entomol. Argent.*, 67(3-4): 65-70.
- DAISIE. 2013. *Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe*. Disponible/available <http://www.europe-aliens.org/speciesFactsheet.do?speciesId=52072> (acceso/acces 23/V/2013).
- GAYUBO, S.F. & IZQUIERDO, I. 2006. Presencia de la especie invasora *Sceliphron curvatum* en la Península Ibérica (Hymenoptera: Apoidea: Sphecidae). *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 39: 257-260.
- LÓPEZ, S., GONZÁLEZ, M. & GOLDAZARENA, A. 2012. *Urocerus albicornis* (Fabricius, 1781) (Hymenoptera: Siricidae), a new exotic horntail for the Iberian Peninsula. *EPPO Bulletin*, 42:150-153.